

**Karolinska
Institutet**

Toiveiden tynnyristä: **SOTE-uudistus ja kuntoutuksen kokonaisuus**

Mats Brommels
Medical Management Centre

09.06.2017

Agenda

- Todellisuus
 - Tulevaisuus
 - Tarkoituksenmukaisuus
-

Markkinat

- Rajat ylittävä hoito – kansallisen lainsäädännön muuttaminen – Euroopan yhteismarkkinat – kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminta on kilpailun kohteena
 - Vakuutusyhtiöt: uudet palvelumuodot
 - Panostus terveyden edistämiseen
 - Markkinoiden toimijoita ei voida käskyttää – markkinoita ohjataan sääntelyn keinoin
-

Rajat ylittävä terveydenhuolto

- Kansallinen lainsäädäntö muutetaan vastaamaan EU:n direktiivin muotoa ja henkeä
 - Maakunta käyttää *asiakasseteliä* keinona korvata kansalaisen kustannuksia
 - Päätöstä edeltää palvelutarpeen arviointi ja/tai lähete
 - Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi edellyttää että kansalainen hakee *ennakkopäätöksen* (maakunnalta), mutta mahdollisuudet antaa kielteinen päätös ovat hyvin rajalliset
 - Kotimainen ”off-shore”-toiminta
-

Valinnanvapauslaki

- Suoran valinnan palvelut
 - Sosiaali- ja terveyskeskus
 - Voi hankkia 40 % palveluista alihankkijoilta
 - Maakunta voi päättää muiden palvelujen sisällyttämisestä valinnanvapauden piiriin
 - Liikelaitos suorittaa palvelujen tarpeen arvioinnin
 - Asiakasseteli
 - Henkilökohtainen budjetti
-

VALINNANVAPAUSMALLI PÄHKINÄNKUORESSA: ensimmäinen vaihe

Perustaso

Suoran valinnan palvelun tuottaja:

Maakunnan palvelulaitoksen yhtiö

Yksityinen tuottaja

Järjestö

Listaudun valitsemalleni maakunnan hyväksymälle palvelun tuottajalle

Minulla on satunnainen palvelutarve perustasolla

Valitsemani tuottaja arvioi tilannettani ja hoitaa minua

Asiointi valitsemallani tuottajalla jatkuu ja tuottaja tekee yhteistyötä muiden kanssa elämäntilanteeni mukaan

Minulla on laajempi palvelutarve

Lähete

Maakunnan palvelulaitos arvioi tilanteeni tekee asiakassuunnitelman

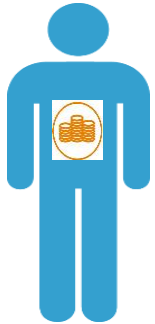
Päätös palveluista ja rahoituksesta

Saan asiakassetelin

Saan henkilökohtaisen budjetin

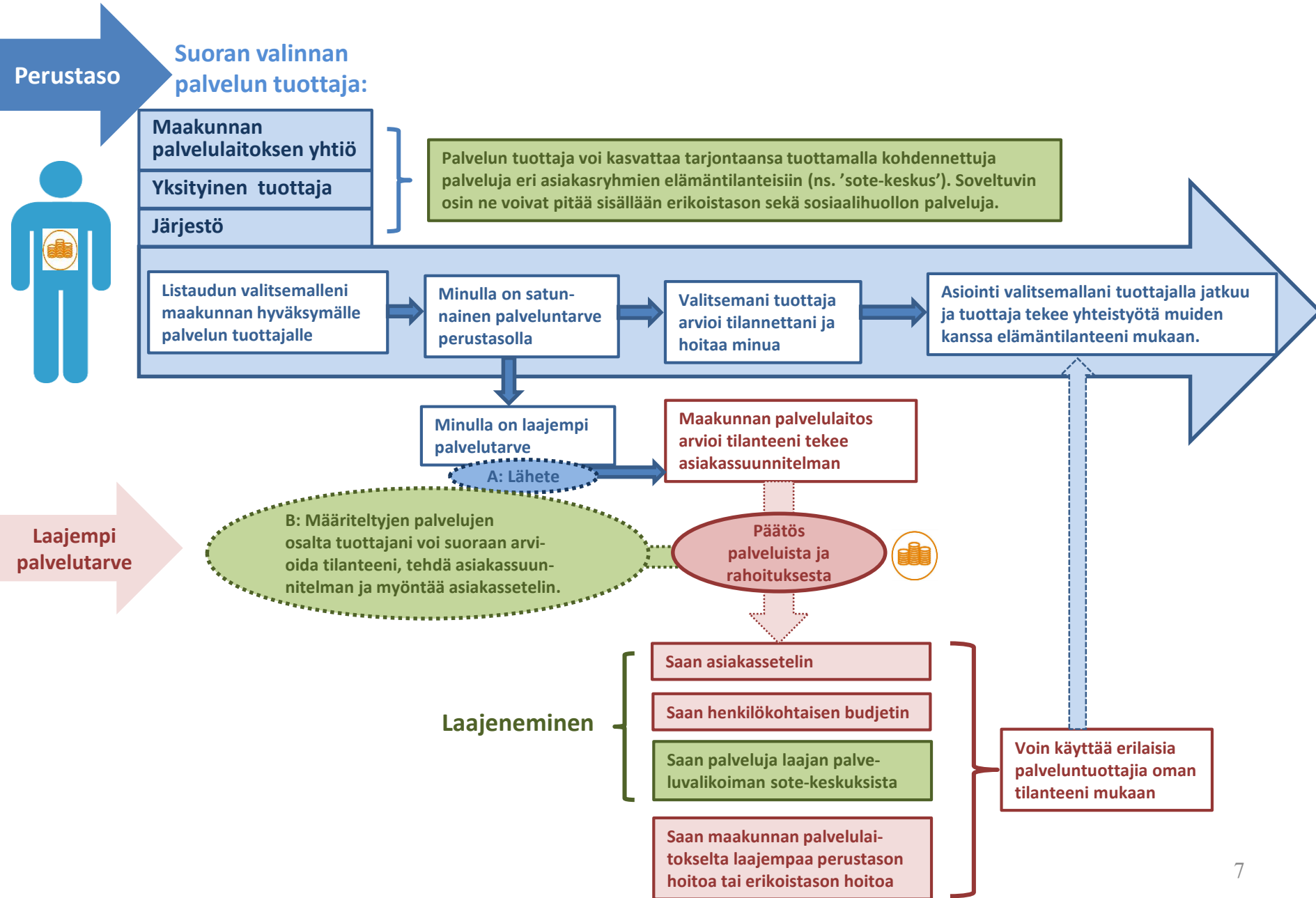
Saan maakunnan palvelulaitokselta laajempaa perustason hoitoa tai erikoistason hoitoa

Voin käyttää erilaisia palveluntuottajia oman tilanteeni mukaan

Laajempi palvelutarve

VALINNANVAPAUSMALLI PÄHKINÄNKUORESSA: toinen vaihe

Suoran valinnan palvelut

15 §, 2 mom.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon suoran valinnan palveluja ovat:
 - 1) terveydenhuoltolain 13 §:ssä tarkoitettu terveysneuvonta ja terveystarkastukset;
 - 2) yleislääketieteen alaan kuuluva avoterveydenhuollon neuvonta ja ohjaus;
 - 3) yleislääketieteen alaan kuuluva, terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama, avovastaanotolla, kotikäynneillä tai etäyhteyksien avulla toteutettava asiakkaiden oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito;
 - 4) *yleislääketieteen alaan kuuluva terveydenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu kuntoutusneuvonta ja -ohjaus, 2 kohdassa tarkoitettu toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi ja 5 kohdassa tarkoitettut apuvälineet lukuun ottamatta yksilöllisesti sovitettavia apuvälineitä;*
-

Suoran valinnan palvelut

15 §, 2 mom.

→

→ 12) maakunnan päättämät edellä tässä momentissa tarkoitettuihin palveluihin liittyvät sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ja *muiden* kuin yleislääketieteen alaan kuuluvien terveydenhuollon *ammattihenkilöiden konsultaatiot ja avovastaanottopalvelut.*

Maakunnan liikelaitos

- Velvollisuus huolehtia palvelujen integraatiosta
 - Sopimusohjaus
 - Mahdollisuus käyttää asiakasseteliä ja henkilökohtaista budjettia
 - Valinnanvapauslaki
 - 22 § Asiakassetelillä annettavat palvelut
 - Maakunta päättää ne maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulle kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, joiden järjestämisessä on käytettävä asiakasseteliä. Maakunnan on *käytettävä palvelujen järjestämisessä asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että myös muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan mahdollisuus valita palvelun tuottaja.*
-

Maakunnan liikelaitos

→ 23 § Palvelutarpeen arviointi ja menettely asiakasseteliä annettaessa

- Maakunnan liikelaitos vastaa asiakassetelillä järjestettävissä palveluissa asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon *palvelujen tarpeen arvioinnista* ja sosiaalihuoltoa koskevan *hallintopäätöksen* teosta siten, kuin niistä erikseen säädetään.
- Jos edellytykset asiakassetelillä järjestettävän palvelun saamiselle täyttyvät asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella, asiakkaalle on annettava palveluun asiakasseteli. *Asiakasseteli voidaan antaa asiakkaalle myös yksittäisiä palveluja laajempiin palveluihin.*

Maakunnan liikelaitos

- **Henkilökohtainen budjetti**

→ 25 § Henkilökohtaisella budjetilla toteutettavat palvelut

- Maakunnalla on velvollisuus ottaa käyttöön henkilökohtainen budjetti maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulle kuuluvissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa niiden henkilöiden osalta, joilla on oikeus saada sosiaali- tai terveystalvveluja vanhustalvvelulain, vammaistalvvelulain tai kehitysvammaisten erityistalvvelusta annetun lain (519/1977) perusteella.
 - Maakunta voi päättää käyttää henkilökohtaista budjettia myös muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulle kuuluvien palvelujen järjestämiseen.
-

Kuntoutus – yritysten, yrittäjien ja järjestöjen asema

- Suoran valinnan palvelut
 - Kuntoutusneuvonta ja -ohjaus, toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi ja apuvälineet
 - Maakunnan liikelaitoksen vastuulla olevat kuntoutuspalvelut
 - Asiakasseteli
 - ”Terapiat”
 - Henkilökohtainen budjetti
 - Järjestöjen tarjoamat erikoistuneet palvelut, ml. sopeutumisvalmennus, kuntoutus ja apuvälineet
-

Kuntoutus – yritysten, yrittäjien ja järjestöjen asema

- Integroidut palvelut
 - Asiakasseteli: elektiiviset hoidot – ”pakettihinnoittelu”
 - Kuntoutus alihankintana
 - Henkilökohtainen budjetti
 - Vammaispalvelut – erikoistunut kuntoutusyritys ”pääurakoitsijana”?
 - Järjestöt kilpailijoina
-

Kuntoutusjärjestelmän kokonaisuudistus

- Liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitokset
 - Tapaturmiin liittyvä kuntoutus
 - Yhtenäinen hoito- ja kuntoutusketju
 - ”Omasairaala” tai kuntoutus alihankintana
 - Kela kuntoutuksen osaavana tilaajana
 - Kova kilpailutus (yritykset ja järjestöt)
 - Eläkevakuutuslaitokset
 - Ammatillinen kuntoutus
 - Tyky-toiminta?
 - Terveysten edistäminen? Fitness osa palvelukirjoa? Fitness-yritykset kilpailijoina
- ↑ ↓
- Vakuutusyhtiöiden/finanssitavaratalojen uudet tuotteet
-

Kiitos!

